

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoeală ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Notificare și concurs

Potrivit decretului lege Nr. 11485/919 al Resortului de culte și instrucțiune publică, școala noastră normală (secția pedagogică a seminarului «Andreian») va avea două cursuri cu câte 4 clase. În clasa I inferioară se vor primi absolvenții clasei a IV primară; în cl. II absolvenți de cl. I secundară ori de 6 clase primare; în clasa III absolvenți ai clasei II secundare și a. m. d. Inscriverile se fac în fiecare zi până în 10 Octomvrie st. n. 1919 la direcțiunea seminarială.

Elevii acestei școli vor primi burse și anume 15 din fiecare clasă câte o bursă de 2000 cor., iar alți 15 câte o bursă de câte 1000 coroane.

Pentru conferirea acestor burse se publică concurs cu terminul de 10 Oct. st. n.

Cererile se vor înainta direcțiunii seminariale împreună cu următoarele documente:

1. Estras din matricula botezaților (dela oficiul parohial).
2. Estras din matricula de naștere (dela matriculantul civil).
3. Atestat școlar din anul ultim.
4. Certificat medical că e sănătos.
5. Certificat despre starea materială a părinților.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 2 Oct. n. 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Program de lucru

X

În lucrarea noastră pentru întărirea bisericii și prin ea și a neamului trebuie să dăm un loc de frunte, un loc de cinste instituțiilor de caritate, instituțiilor de binefacere. Toate vorbele noastre, toate lucrurile noastre, toate plâsmuirile noastre să aibă la baza lor binele obștesc, binele comun, ajutorarea deaproapelui nostru instituțiilor de binefacere.

Să ne inspirăm de dorința fierbinte de a face bine acolo unde e mai mare nevoia.

Gândul nostru este la instituțiile de binefacere, la asiluri, la locuri, unde să aflu alinare durerile, unde să aibă îngrijire cei avisați la grija altora, și aceia sunt, orfanii noștri, bătrânii noștri neputincioși și nenorociții din războiu.

Vom da semne de adevărați părinți sufletești, de adevărați conducători, de adevărați îndrumători ai vieții poporului

nostru, dacă vom lua inițiativa, ca în fiecare comună să înființăm asile pentru cei avisați la ajutorul nostru al preoțimii, la ajutorul poporului nostru.

Vom da dovezi de vrednicia noastră, de cunoscători ai situației din zilele noastre, dacă ne vom pune din tot sufletul și din toată inima noastră în fruntea mișcării, tari în credință, că poporul ne va urma și vom da pildă de părinți ai orfanilor, înființând un mic orfanotrofiu pentru orfanii eroilor noștri din acest războiu înfricosat.

Vom întâlni pretutindenea inimi calde când va fi vorba de acești orfani ai neamului, cari nicăiri nu vor avea mai bună îngrijire ca și în azilul din comună.

Un asemenea azil față cu azilele dela orașe — și la orașe încă va trebui să facem azile pentru toate ținuturile, — un asemenea azil în comună are avantajul, că copiii pot fi mai bine îngrijiți din toate considerațiunile.

Orfanii trăesc în mediul social, unde s'au născut, trăiesc sub ochii rudeniilor mai deaproape, nu sunt smulși dintre ai lor, mai ușor pot fi provăzuți cu haine, cu cele de ale traiului, și cresc cu copiii din sat, cari au părinți și cari au milă mai pronunțată cu nenorociții de o vârstă cu ei.

Vom avea mângăierea, că facem bine orfanilor noștri și desvoltăm în credincioși mila față cu cei nenorociți și putem exploata toate ocașiunile în favorul nenorociților noștri.

Știm din experiența noastră, cu câtă dărnicie este poporul la culesul cucuruzului, la cel al viilor, la secere cu câtă dărnicie este pentru scopuri publice de binefacere.

Dacă se va pune epitropia bisericii în capul satului cu lista deschisă, și va aduna darurile benevole, nu este om care venind cu carul încărcat, să nu arunce un snop de grâu, să nu dea un coș din cucuruz, sau o măsură din cada plină de must pentru orfanii neamului, pentru institutul susținut în satul nostru.

Asemenea instituțiuni să înființăm pentru văduve, pentru moșnegi, pentru nenorociții din războiu.

Vedem cum lucră alte neamuri. Susțin instituțiuni de caritate pentru văduve, pentru bătrânii neputincioși, cari n'au pe nimeni, și cari nu pot fi dați pradă, ca se ia drumul cerșitului.

Pentru asemenea oameni bătrâni și neputincioși să avem o casă caldă pe timpul iernei, unde să aibă odată mâncare pe o zi, mâncare caldă, să aibă unde să doarmă, și din ce să se hrănească în neputințele lor.

Cu câtă mângăiere iese omul din un asemenea orfanotrofiu, din un asemenea institut de caritate, de binefacere unde vede oameni neputincioși mulțămiiți, fericiți, indestuliți, și cu cuvinte de laudă cătră cel prea înalt și de mulțămită cătră bunul Dumnezeu.

Asemenea instituțiuni de binefacere să le aducem în legătură cu biserica, să le așezăm în apropiere de biserică, sub scutul, sub îngrijirea bisericii, câte ocaziuni ne dă biserica pentru a apela la inima bună a poporului, pentru a aduce jertfe pe altariul Domnului.

Avem Duminicile și sărbătorile noastre, când vorbim poporului de cele plăcute lui Dumnezeu, avem sărbătorile familiare, nunta, botezul, tot ocaziuni de serbări împreunate cu veselie, când e deschisă inima omului spre milostenie, avem ocaziuni de durere; masle, înmormântări, părăstasuri, când inima noastră, gândul nostru este la iubiiții noștri răpoși, și când pentru odihna sufletului lor aducem jertfe, la asemenea ocaziuni să adunăm pentru instituțiile noastre de caritate, la asemenea ocaziuni să apelăm la inima, la dărnicia poporului nostru, nu pentru lucruri lui necunoscute lucruri departe de viața lui, ci pentru orfanii noștri, pentru văduvele și neputincioșii noștri.

Când vor vedea credincioșii noștri că noi avem lângă biserica noastră asemenea instituțiuni, când vor auzi cum în biserică cântă copiii orfani, nepoții și rudeniile noastre, când vor vedea moșnegii bătrâni, răzimați în cărji, urcând dealul spre biserică, și vor vedea, că acești bătrâni vin la sfânta biserică îmbrăcați, îngrijiți, mulțămiiți, când vor vedea, că aceste frumoase lucruri se fac în legătură cu biserica și sub scutul ei, se fac acolo în comuna lor, atunci vor simți mângăiere nespūsă în sufletele lor, și vor binecuvânta momentul când s'a înființat orfanotrofiul pentru copii orfani, când s'a înființat azilul pentru moșnegi neputincioși și pentru nenorociții din războiu.

Și noi preoții văzând asemenea lucruri frumoase vom fi mângăiați în sufletul nostru, că acestea noi le-am înființat și noi le conducem.

Să ne înălțăm sufletește la nivoul misiunii noastre de preoți ai neamului.

Vorbe înțelepte

Patru lucruri veselele ochii mai ales: un câmp împodobit cu flori, o apă curgătoare, un vin neamestecat și venirea prietenilor.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale din Abrud, Bistrița, Câmpeni, Cetatea de peatră, Cluj, Dej, Lupșa, Murăș-Oșorheiu, Reghin, Târnava, Turda și Unguraș.

Cu 1 Octomvrie a. c. st. v. întră în funcțiune consistorul ortodox român din Cluj, la care aparțin toate comunele din protopresbiteratele: Abrud, Bistrița, Câmpeni, Cetatea de piatră, Cluj, Dej, Lupșa, Murăș-Oșorheiu, Reghin, Turda și Unguraș și din protopresbiteratul Târnavei comunele: Cucerdea română, Cuștelnic, Deag, Fărău, Herepea maghiară, Heria, Selcud, Sânbenedic, Șilea maghiară și Spâlnaca.

Deoarece comunele cari aparțin aceluși consistor dela ziua amintită vor avea să stea în corespondență cu consistorul din Cluj, onoratul oficiu protopresbiteral este prin aceasta îndrumat, ca nouăle conscripțiuni ale venitelor preotești ordinate cu circularul consistorial Nr. 5207 Bis. dela 30 Iulie, să le adreseze consistorului din Cluj, tot după normele din acel circular consistorial.

Sîbiu, la 3 Octomvrie 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
arhim. vicar arhiepiscopesc.

Mateiu Voileanu m. p.,
asesor cons. ref.

Unificarea organizației noastre bisericești

De: Dr. Gheorghe Comșa.
(Fine).

În cadrele comparației dintre cele două biserici am făcut unele observări cu privire la modificările și respective întregirile reclamate de Statutul Organic. Toate părerile acestea tind în direcția, ca clerul român să aibă drepturile cari îi revin după canoane. Poate, că în privința proporției pe lângă care se vor admite laicii în corporațiunile bisericești încă aș putea emite părerea, că probabil se va accepta proporția egală cu o mică prevalență a clerului, dar nu trebuie dat uitării, că în cazul acesta credincioșii bisericii ardelene vor suferi o restrângere a drepturilor câștigate. Circumspecția va ști deci să împace situația.

Mai expun câteva păreri privitor la unificarea organizării. La alegeri ar trebui să se procedeze după protopopiate. În scopul acesta e necesar să se facă o arondare cât mai rațională. Chestiunea revizuirii socotelilor bisericești ar trebui delegată în competența protopresbiteratului. E reclamată împrejurarea, ca totdeauna din cler să fie prezidentul corporațiilor bisericești. Să se normeze mai de aproape disciplina bisericească și procedura corăspunzătoare judecătorească pentru menținerea unitară a disciplinei. În genere se impune în mod imperios ca întreaga organizare unitară să se codifice la un loc, căci bună oară în biserica ardeleană ne lipsește un atare codice. Statutul organic e provăzut cu diferite explicații întregitoare iar în temeiul acestei legi fundamentale a bisericii, sunt mai multe regulamente în vigoare. Codificarea într'un mănunchiu ne-ar fi de cel mai mare folos. Pe lângă aceasta o ediție nouă și corăspunzătoare a canoanelor încă este o necesitate.

Codicele amintit ar fi să se înarticuleze în legile țării. Astfel biserica or-

odoxă a regatului român ar avea un organism unitar plin de viață. De sine înțeles, că ar exista mai multe provincii mitropolitane, cari ar avea atribuțiunile cuprinse în punctele 2 și 3 ale §-ului 154 din Statutul organic, adică ar conduce trebile bisericești, școlare și fundamentale din întreaga mitropolie a provinciei și ar alege pe mitropolit și asesorii consistorului mitropolitan.

Pe lângă congresele provinciilor mitropolitane ar fi să se organizeze și un congres național bisericesc regnicolar, care ar avea atribuția să se îngrijească de susținerea libertății religioase și autonomia bisericii ortodoxe române din întregul regat. Președintele acestui congres ar fi mitropolitul primat iar membrii s'ar recruta din reprezentanți ai congreselor provinciale.

Congresului bisericesc regnicolar i-ar reveni atribuția de a regulă felul de conducere al afacerilor bisericești, școlare și fundamentale. Numai el ar putea face schimbări în organizația unitară a bisericii. Acest congres ar fi să aleagă și pe mitropolitul-primat întrucât episcopii nu se vor alege prin sinodul episcopesc, sau după modalitatea arătată de părintele Ioan D. Petrescu.

IV. Biserica și Statul

Biserica ortodoxă română cu tot dreptul așteaptă, ca statul să-i dea mână de ajutor spre a-și pregăti organizarea uniformă. Reprezentanții legali ai bisericii noastre au nădejdea, că vor putea înfăptui unificarea cu conlucrarea statului. Statul în conlucrarea aceasta nu are chemarea de a face, ca biserica să fie aservită unor interese de altă natură, pentru că în cazul acesta «biserica își slăbește legătura cu scopurile inerente ființei sale, conștiința chemării ei mari adoarme, viața i-se usucă treptat, ca a unei plante căreia i-se ia lumina și căldura soarelui»¹.

Biserica cere deci autonomie fiind aceasta o instituțiune canonică. Corpurile legiuitoare de bunăseamă vor ține seama de acest fapt. Biserica va avea să crească caractere integre, căci numai acestea vor putea închege un edificiu trainic al statului român unit. «Fără îndoială sunt necesare reformele agrare drepte, legile judiciare înțelepte, organizațiile economice și militare puternice, dar să nu se piardă din vedere, faptul, că tocmai pentru acestea se cer suflete pline de bărbăție și energie morală, accesibile pentru cultură și muncă stăruitoare, pentru dreptate și disciplină; se cer caractere capabile de fapte ale iubirii frățești de cumpăt, de abnegație și jertfe în toate clasele poporului de sus până jos; căci fără de asemenea suflete: intențiile cele mai bune se zădărnicesc, legile nu pătrund, organizațiile stau locului, contractele se calcă în picioare, atentatele se înmulțesc, pușcăriile se umplu de hoți, spitalele de bolnavi și.... orizontul țării întregi se întunecă!»²

Am citat anume această caracterizare frumoasă a rolului bisericii pentru stat și oricine ar citi-o, se poate pătrunde de importanța bisericii în special pentru viitor. Trebuie să accentuăm des și iară des, că numai o biserică liberă poate sfărâma capul curentelor subversive, îndreptate atât împotriva statului cât și a bisericii.

¹ Dr. N. Bălan: Chestiunea bisericească din România și autonomia bisericii noastre. Sibiu 1910 pag. 7.

² Dr. Bălan: ibid. pag. 33.

De aceea e bine a atrage elementul laic cât mai tare în cadrele organizației bisericești și sprijinul statului tocmai asupra laicilor va avea cea mai binefăcătoare înrăurire, căci aceștia vor vedea cumcă statul, puterea lumească favorizează necesitățile spirituale ale omului. Biserica prin sprijinul ce-l primește dela stat va putea să lupte împotriva indiferentismului religios în clasele orășenești, știut fiind, că de-acolo răsar toate boalele spiritului contimporan.

Bărbații de stat români au de bunăseamă cunoștință despre influența statului în Rusia și vechiul regat asupra bisericii. Știm ce rol avea ober-procurorul în Rusia. Controlă lucrările Sf. Sinod, prezentă proiecte de lucrări, de el atârnă cu știrea sinodului funcționarii laici din administrația bisericească etc. Ober-procurorul stabilea până și penziile unor funcționari. Nu mai vorbim de rolul ministrului de culte în afacerile bisericii din vechiul regat. Spunem numai, că suntem cei mai bucuroși să vedem cum se va înlătură prin unificarea organizației bisericești sistemul, care a admis să se amestece cineva în rosturile bisericii din motivul, că e deputat sau senator.

Alcătuirea unitară a organizației noastre bisericești se va face după principiul proclamat de marele bărbat de stat Cavour la anul 1860: «Libera Chiesa în libero Stato», adică biserică liberă în stat liber.

Să nu uităm, că niciodată tendința statului de a absorbi terenul de activitate culturală a bisericii, nu vădește semne îmbucurătoare. E drept, că statul are puterea să ajutore unele concepții religioase și morale clădite pe oare-care sistem filosofic; poate să lase ca acele concepții să se valideze în mod egal cu religiunile pozitive, ba chiar să le înlocuiască. În fața unei asemenea apariții cel mult despre ideea statului laic indiferent poate fi vorba.

Avem toată nădejdea, că biserica noastră va fi păzită de asemenea încercări, fiind ea chemată ca în baza libertății sale izvorâtă din principiile evanghelice și canonice, să propoveduiască lui Dumnezeu pe pământ.

Aceasta e nădejdea noastră, la care ținem morțiș și dorim să fie cât mai curând realizată. Dorim în sfârșit ca unificarea organizației bisericești să precedeze pe cea a statului, iar urmând și aceasta, — ca fii ai bisericii și statului român tot mai bine să ne fie.

Campania electorală în Ardeal

Candidaturile de la Sibiu. — Atitudinea socialiștilor.

Comitetul central electoral al partidului național lucrează acum la fixarea definitivă a candidaților oficiali ai partidului în alegerile pentru Constituantă, după propunerile făcute de organizațiile județene.

Pentru județul Sibiu aceste candidaturi s'au și fixat astfel:

La alegerile pentru adunarea deputaților, d. Octavian Goga în cercul Rășinari, Const. Bucșan în cercul Miercurea, Ioan Lupaș în cercul Săliștei, I. Lăpădatu în cercul Nocrîh și Lucian Borcea în cercul Sebeșului.

La alegerile pentru Senat candidează părintele Nicolae Ivan în cercul Sibiului, d. Octavian Rusu în cercul Rășinari și d. dr. Ilie Beu în cercul Sebeșului.

Pentru cele două locuri de deputați ai orașului Sibiu, partidul național nu va pune candidați, fiind rezervate reprezentanților sași.

Partidul socialist din Ardeal tot n'a fixat încă atitudinea sa în alegeri.

E mai mult ca probabil că dacă starea de asediu și censura nu vor fi ridicate, socialiștii nu vor candida în alegeri. O hotărâre în această privință se va lua zilele acestea în comitetul executiv al partidului. «Dacia».

Alegerea mitropolitului din Sibiu

Episcopul Miron Cristea sau părintele Nicolae Bălan ?

La sfârșitul acestei luni se va face la Sibiu alegerea Mitropolitului ortodox al Ardealului, Bănatului și ținuturilor ungurene, în locul decedatului, — dar mai puțin regretatului — Vasile Mangra.

În vederea aceasta au și început acum câteva zile, alegerile deputaților clerici și mireni ai diferitelor județe, cari conform cu organizarea statutului bisericesc al lui Andrei Șaguna, vor alcătui congresul destinat să proclame la Sibiu, pe noul mitropolit.

De data aceasta, lupta în alegerile pentru congresul de la Sibiu e mai înverșunată ca oricând. Cei doi candidați, vor fi episcopul Miron Cristea și părintele Nicolae Bălan. Episcopul Miron Cristea, care păstorește acum în «dieceza» Caransebeșului se bucură de autoritate, atât printre preoți cât și printre fruntașii ardeleni pe cari îi interesează chestiunile bisericești. Episcopul Miron Cristea mai are bineînțeles și sprijinul cercurilor oficiale. Părintele Nicolae Bălan, fost profesor la Seminarul teologic și călugărit de curând de către episcopul Papp al Aradului, are multă popularitate printre preoțimea tânără, și reprezintă — el însuși fiind foarte tânăr — un curent nou în lumea bisericască. Această atitudine a și făcut pe mulți dintre conducătorii politice ardeleni să se teamă de perspectiva unui partid clerical, despre care a pomenit în trecut, și d. Vasile Goldiș în expunerea pe care a făcut-o la întrunirea ce s'a ținut acum câțiva timp la Arad.

Ori-cum alegerea pasionează opinia publică de dincoace de Carpați, unde chestiunile bisericesti produc mult mai mult interes ca în vechiul Regat. «Dacia».

Ardealul și politica economică

O declarație a d-lui Mihail Popovici

«Izbânda» a publicat zilele trecute după ziarul ungar «Des. Hirlap» care apare la Dej, știrea că un consorțiu financiar englez a cumpărat frumoasa fabrică de sodă dela Uioara și minele de fier din Hunedoara urmând tratative pentru cumpărarea și altor mine de cărbuni, aramă, fier, aur, etc.

Comentând știrea «Izbânda» remarcă tăcerea semnificativă a oficialității ardeleni care nedesmințând știrea, lasă a se înțelege că ea este adevărată.

În cazul acesta însă opinia publică are tot dreptul să se alarmeze și să se întrebe nedumerită pentru ce Consiliul Dirigent n'a isbutit să facă acelaș lucru ca și un simplu consorțiu financiar strein.

Cauza ar fi intervenția ocultă a unor personalități ardeleni care au pretins cedarea unui număr oarecare de acțiuni, în seama unor interese particulare.

Bine înțeles că afacerea prezentată în lumina destăinuiriilor ziarului «Izbânda» este de natură a alarma cu adevărat opinia publică și a arunca oare cum discreditul asupra Consiliului Dirigent care a lăsat să se comită această adevărată crimă națională față de industria Ardealului care trebuie să rămână românească.

Pentru aceasta am căutat să vedem pe d. Mihail Popovici, directorul resortului industriei din Consiliul Dirigent dela Sibiu, care ne a declarat următoarele cu privire la cele publicate de «Izbânda».

— «E drept că am auzit și noi că anume consorții străine, încearcă să cumpere acțiunile întreprinderilor industriale particulare din Ardeal. Nu vă pot spune însă, dacă această cumpărare s'a făcut sau dacă ea se tratează numai. Ceea ce vă pot afirma însă, este că autoritățile românești nu sunt cu nimic amestecate în această vânzare pe care de altfel nu o pot impedi, întreprinderile fiind după cum v'am spus, particulare. Ceva mai mult chiar, dacă cumpărarea se va face, ea va avea loc pe piețele străine și deci

în afară de puțința intervenției autorităților noastre.

«Publicul însă n'are dreptul să se alarmeze deoarece, oamenii politici din Ardeal, sunt ferm decisi să nu se abată un singur pas dela programul naționalizării industriei din întreaga Românie mare, și dacă se găsec străini care să profite de turburările actuale pentru a încerca acapararea industriei noastre, să fie siguri că fac un gest riscat, deoarece politica noastră economică nu va permite să fie influențată de nici un interes strein oricare ar fi suma sacrificată pentru subjugarea noastră economică».

«În ceea ce privește insinuarea cauzelor pentru care n'a fost posibilă transarea afacerii de către Consiliul Dirigent ea este falsă și provine desigur din oficine care au interes să discrediteze în ochii opiniei publice, perfectul acord de vederi ce există între toți bărbații politici din Ardeal pe chestia politice noastre economice și industriale».

«Viitorul».

Știrile zilei

Taxe școlare. Dela Consiliul Dirigent s'au stabilit taxele școlare. Didactru clasele inferioare 60 de lei cele superioare 80 lei pe an. Pe lângă acestea se mai solvește la înscriere: Taxa de înscriere 10. Fondul de pensiune 6, pentru mijloacele de învățământ 5, programa școlai 3, biblioteca 2, fondul disponibil al școlai 1, pentru revizite etc. 1 leu.

Pentru introducerea elevilor în literatură se sistematizează la fiecare școală societate de lectură sub conducerea unui profesor. Tot sub conducerea profesorilor se aranjează excursiuni școlare în și afară de țeară.

Școlare. La cursul teologic în seminariul nostru arhidiecezan s'au făcut primiriile în ședința bisericească de Marți în 17 Septemvrie a. c. și au fost primiți la locul prim candidați, cari au examenul de maturitate din gimnaziu, la locul al doilea candidați cu 4 clase din școlai medii, cari au cursul pedagogic și testimoniu de calificatiune preoțască, în fine tineri cu 7 și cu 6 clase gimnaziale, cu condiția de a face supletor clasa VIII, și astfel a-și completa studiile din școlai medii.

Sunt deci primiți cu examen de maturitate candidaii:

1. Nicolae Pampu din Arpașul de sus.
2. Traian Breazu din Laz.
3. Nicolae Floca din Răhău.
4. Georgiu Onițiu din Găbud.
5. Georgiu Micu din Vima-Mare.
6. Nicanor Filip din Reci.
7. Ioan Russu din Buzău.
8. Vasilie Fofeldea din Răhău.

Candidaiți cu 4 clase din școlai medii, cu pedagogie și cu examen de calificatiune învățătorească:

1. Eugen Bologa din Marpod.
2. Ioan Roth din Săcătura.
3. Angel Ardeleanu din Brădățel.

Candidaiți cu 7 clase liceale:

1. George Russu din Sita-Buzău.

Cu VI clase liceale:

1. Septimiu Brotea din Mateias.
2. Valeriu Boeriu din Grid.
3. Virgil Nastea din Șinca-nouă.

Înscrierile se vor face în săptămâna aceasta, ca lecțiile să se poată începe regulat în săptămâna viitoare Luni în 23 Septemvrie a. c.

Școlare. În secțiunea pedagogică a seminarului nostru arhidiecezan se mai fac primiriile și înscrierile încă până Vineri, în 10 Octomvrie a. c. st. n. (27 Sept. st. v.).

Cererile de primire sunt a se adresa la direcțiunea seminarială însoțite cu documentele cuviincioase: Carte de botez, act de naștere dela forul civil, testimoniu școlar și testimoniu dela medic.

Pentru elevi sunt 15 burse complete (întregi de câte 2000 coroane și 15 de jumătate câte 1000 cor.)

În anul acesta se continuă cursul superior, în sensul legilor din vigoare și cel inferior 1 și 2, dacă vor fi elevi în număr de ajuns.

Atragem atențiunea publicului românesc asupra acestui institut al bisericii noastre, unicul de asemenea categorie aici în Sibiu, chemat a

pregăti învățători pentru școlai bisericii și pentru cele ale statului.

Preoțimea noastră e chemată să îndemne tinerimea la îmbrățișarea carierei de învățător, menite a crește cetățenii viitori ai României Mari.

Furt. S'a furat o iapă roșie de 10 ani, la piciorul stâng din dărăpt împedecată.

S'a furat un car (trăsură pentru un cal) vopsită galben. S'au mai furat hamuri, cu siț de arcuri.

Carte de bucate. Cea mai bună carte de bucate a apărut sub titlul de *Poftă Bună*, partea III și IV, de Zotti Hodoș. Prețul unui exemplar este 5 coroane. Volumele amândouă, cu 10 cor., se pot cere la autoară, în Sibiu, Wintergasse 11, etaj I.

Fond de 100.000 Lei

pentru mobile țărănești de lux și pentru țesături artistice românești.

Fiind datorința noastră de a scoate din saloanele românului *mobilele de lux* și *scoarțele* (tolurile, covoarele), confecționate de străini și cu motive străine, distinsul maior dl *C. Mărgăritescu*, crede, că scopul în această direcțiune se va putea ajunge, cu mai multă ușurință *dacă milioanele de Români din România Mare vor contribui cu toții la crearea unui fond de 100.000 Lei*, din care să se sprijinească cei ce se vor îndeletnici cu aceasta specialitate de industrie națională.

Iată scrisoarea dlui maior, adresată prezidentului Reuniunii meseriașilor sibieni în această cauză:

Mult prea stimat Dle Tordășianu,

Cetind lucrarea D-tale «*Agoniseala bănească*», am resimțit renăscând întreagă vrednicia românească, o energie și o cultură neîntrecută. Felicit mișcarea, care are pe un astfel de om. Ași dori să înființez și eu un fond, care să poarte numele iubitelui meu Tată, *Constantin C. Mărgăritescu*, decedat la 15 Mai 1919 în *Focșani*. Cu puteri deocamdată modeste, sper să î sporesc tot eu, cum sper se folosească la 2 lucruri, adică împărțit în 2 secțiuni. Scopul 1. *Mobile țărănești române, de lux, artistice, cu motive românești tradiționale, generale și caracteristice*. Scopul 2. *Scoarțe* (toluri) *țesute artistic cu motive românești curate, culori vii, linii drepte* etc.

Doresc ca acest fond să capitalizeze întreg venitul până va ajunge 100.000 lei. Dacă cineva dă mai mult se poate forma un fond ajutor cu numele aceluia. După ce ajunge cifra de mai sus, de veșii vecilor va capitaliza 90% din venitul brut anual în folosul lui însuși. *Voi contribui lunar câte 100 lei*. Se va publica în darea de seamă anuală mereu cifra la care s'a ajuns. Rog a se calcula în lei. Rog mai departe ca întreg fondul să folosească numai Românilor naționaliști și democrați, muncitori și jertfitor pentru neam.

Publicitatea cât mai extinsă va accelera ajungerea scopului. Am onoare a Te salută.

Maior C. Mărgăritescu.

Concurs

Pentru ocuparea alor 9 profesori la liceul român gr.-oriental din Brad «Avram Iancu» pentru următoarele catedre:

1. Limba franceză și română,
2. Geografie și istorie naturală,
3. Matematică și fizică,
4. Gimnastică, cant și muzică instrumentală,
5. Limba latină și greacă,
6. Matematică și geografie descriptivă,
7. Limba latină și română,
8. Limba germană și română,
9. Desemnul liber.

Salarele profesorilor sunt cele prescrite de legile și ordonanțele din vigoare ale statului român. Dela concurenți să recere: a) să fie român de rel. gr.-orientală, b) să aibă calificatiunea recerută pentru profesorii dela licee conform legilor din vigoare. c) Cererile să se înainteze Comitetului gimnazial din Brad jud. Hunedoarei în 30 de zile dela prima publicare în ziarul Telegraful Român.

Din ședința comitetului gimnazial ținută la 10/23 Iunie 1919.

Cornel Lazar m. p.,
protpresb. v.-presed.

I. Perian m. p.,
notar.

„PLUGARIUL“

institut de credit și economii, societate pe acții în SĂCĂDATE.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «PLUGARIUL», societate pe acții în Oltsăcădate, se invită, pe baza statutelor, la

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 19 Octomvrie st. n. 1919, la 2 ore p. m., în localul institutului cu următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere asupra bilanțului anului de gestiune 1917 și darea absolutului.
2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitoare la împărțirea profitului.
3. Alegerea direcțiunii.
4. Eventuale alte propuneri anunțate direcțiunii. (318) 1-1

Domnii acționari sunt rugați conform statutelor a-și depune acțiile la cassa institutului, eventual la «Albina» în Sibiu sau «Andreiana» în Rășinari.

Săcădate, în 1 Octomvrie 1919.

Direcțiunea.

Bilanț general la 31 Decemvrie 1918.

Activa.		Pasiva.	
	K f		K f
Cassa în număr	38,279.22	Capital social	50,000.—
Cambii escontate	60,975.50	Fond de rezervă	18,758.63
Imprumuturi pe obligațiuni	27,982.—	Fond de binefaceri	1,400.—
Albina cont-curent	165,773.36	Depuneri spre fructificare	224,731.97
Efecte	6,989.—	Dividendă neridicată	1,385.—
Mobilier	250.—	Profit curat	6,048.79
Interese transitoare restante	2,075.31		
	302,324.39		302,324.39

Cheltuieli.		Profit și Perdere.		Venituri.	
	K f		K f		K f
Interese de depuneri	6,014.—	Interese de escompt	5,301.91	Interese de escompt	5,301.91
Salare	1,400.—	Interese după obligațiuni	5,412.24	Interese după obligațiuni	5,412.24
Spese: Chirie, încălzit, tipărituri	408.68	Interese de cont-curent	4,584.30	Interese de cont-curent	4,584.30
Dare directă și aruncuri	1,441.68	Provizțiuni	14.70	Provizțiuni	14.70
Profit curat	6,048.79				
	15,313.15				15,313.15

Săcădate, la 31 Decemvrie 1918.

DIRECȚIUNEA:

- Dr. Ioan Bucur m. p.
- Ioan Stanciu m. p.
- Ioan Jordachie m. p.
- Dr. Ioan Fruma m. p.
- Ioan Georgescu m. p.
- Toma Măhăra m. p.

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

- Ioan Petrișor m. p., preș.
- Toma Podea m. p.
- Constantin Stefan m. p.
- Ilie Stanciu m. p.
- Ioan Moisin m. p.

Nr. 313/1919 (278) 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoarești dela școlile confesionale din comunele mai jos însemnate, se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Tel. Rom.»

1. Bucium-Corb, cu salar de 400 coroane din repartiție, cvartir și grădina în natură.
2. Bucium Muntari, cu salar de 600 cor din repartiție, cvartir și grădina în natură.
3. Bucium-Poeni, cu salar de 800 cor. dela biserică, cvartir și grădina în natură și lemne de foc.
4. Buninginea, cu salar de 600 cor. din repartiție, cvartir și grădina în natură.
5. Cărpiniș, cu salar de 1000 cor. dela biserică cvartir și grădina în natură.
6. Ciuruleasa, cu salar de 600 cor. din re-

partiție, cvartir în natură, relut de grădină 20 coroane și 2 stângini de lemne de foc.

7. Șohar, cu salar de 400 cor. din repartiție, cvartir și grădina în natură și 2 stângini lemne de foc.

8. Valea Dosului, cu salar de 800 cor. din repartiție, relut de cvartir și grădină.

Întregirea de salar pentru toate posturile se va cere dela stat.

Învățătorii aleși sânt dator a conduce copiii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei la sf. liturghie.

Cererile să se înainteze subsemnatului oficiu. în termenul arătat și să se prezinte în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 26 August 1919.

Oficiul protopresbiteral ort. român al tractului Abrud.

Petru Popovici,
protopresbiter.

CONCURS

Renunțând fostul catechet aplicat la școlile din Cluj dela postul său — prin aceasta să publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare pentru ocuparea acelui post.

Emolumentele pentru cei cu calificațiune academică sânt:

1. Salar fundamental 2,400 cor.
 2. Bani de cvartir 720 „
 3. Adaus de scumpete 8,400 „
 4. Adaus extraordinar 7,200 „
- 18,720

iar pentru preoți cu calificațiune completă:

1. Salar fundamental 2,400 cor.
 2. Bani de cvartir 720 „
 3. Adaus de scumpete 8,400 „
 4. Adaus extraordinar 2,480 „
- 14,000 „

Cererile sânt a se înainta la consistorul eparhial din Cluj în termenul deschis.

Nicolae Ivan

presidentul consistorului diecezan din Cluj.

Nr. 5251 Plen.

(288) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de referent extraordinar sistemizat din nou în temeiul concluzului sinodal Nr. 74/1916 p. 10 în senatul episcopesc al Consistorului arhidiececan, se publică concurs cu termen de 30 zile dela data de față.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental Cor. 3200.—
2. Relut de cvartir 30% dela salarul fundamental.
3. Cvinvenii de câte 10%, dela salar, conform pragmaticei de serviciu, după anii împliniți în slujba bisericeii, cari nu pot fi mai mult de 2 cvinvenii.
4. Adușele de scumpete acordate funcționarilor pe timpul războiului, cari fac Cor. 8000.—

Dela concurenți se cere, să fie apți și deștoinici de a conduce referada financiară a unei părți însemnate din resortul senatului episcopesc dovedind aceasta prin documente demne de crezământ.

Preferiți vor fi cei cu praxă de contabilitate. Cel numit va avea să ocupe postul cel mai târziu la 1 Noemvrie a. c.

Sibiu, 2/15 Septemvrie 1919.

Consistorul arhidiececan

Nr. 621/919 Prot.

(281) 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători, în sensul hotărării consistoriale Nr. 4814 școl. a. c. la școala confesională din Boholt, Calbor, Șercăița și Veneția de jos, protopresbiteratul Făgăraș se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român.»

Emolumentele sunt:

1. Boholt, salarul prescriș de lege ce se plătește dela parohie 600 cor. restul dela stat.
2. Calbor, salarul prescriș de lege plătabil dela parohie 600 cor. restul dela stat, cvartir și grădina în natură.
3. Șercăița, salarul prescriș de lege plătabil dela parohie 600 cor. restul dela stat.
4. Veneția de jos, salarul prescriș de lege plătabil din fondul școlar și dela stat, cvartir și grădina în natură.

Cel ales este dator a conduce Dumineca și în sărbători elevii la biserică și a cânta cu ei la liturghie și cu cei de repetiție.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi să-și înainteze în termenul dat cu documentele subsemnatului oficiu protopresbiteral având a face și cunoștință cu poporul.

Făgăraș, 1 Sept. 1919.

Oficiul protopopesic ortodox român din Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.